

KONSULTANTI: religejas lītas – prāvests Aļberts Budže, Raiņa ielā 21, Tīlža, Bolvu rajons, LV-4572, tālrunis – 245-56312; mākslas vaicājumi – Pīters Gleizdāns, Bazneicā ielā 34, Rēzeknē, LV-4601, tālrunis 246-23325; poligrafeja, izdevniecība – Jāns Eļksnis, Bazneicā ielā 28, Rēzeknē, LKC izdevniecība, LV-4601, tālrunis 246-22298; dzeja – Ontons Slišāns, Upīte 2-13, Šķībānu pogosts, Bolvu rajons, LV-4587; vēsture – Viktors Trojanovskis, R. Blaumaņa 17/18, dz. 6, Ludza, LV-5701; kultūrvēsture – profesors Pīters Zeile, K. Valdemāra 145/1-52, Reiga, LV-1013, tālrunis 27-361423; ekonomika – profesors Jezups Zefonka, LJA EI Akadēmijas 1, Reiga, LV-1003; orzemu biroja vadeitōjs – Aļberts Spōģis, Breslauer Straβe 44, 48157, Mūnster, Deutschland.

25. MARTĀ PAĪT 50 GODI NU BAIGŌS DĪNAS ONUFRIJS GAILUMS

PĀDEJŌ NAKTS

Tymst pādeja is vokors par zemi šū svātū. Jau vysi guļ mīgā, vēļ tōli ir reits... Te pēški spāks naželeigs izalauž sātōs, Ar varu lik ceļtīs, gryb svešumā dzeit.

Mojs bērneš sōc raudōt, pi māmenis spīžas, Ar varu slyms vaciāvs nu gultas teik rauts, Un mōtei nu izbailem osoras rišas, Kod soldoti uzbrāc, ar šautinē draud.

Tāvs stalī steidz nūglōsteit bēreiti sērmū, Ar kuru tik ilgi ceļš kūpeigais its, Gon leidumā, isōcūt vogu dzeit pyrmū, Gon komonōs snīgainōs zīmōs daudz skrīts...

Ar Dīvu nu dzimtinē, rodi un mōjas! Nav zynoms, kaidis liktinis sagaida reit... Klaudz rastōti vagoni dryumi, bez stōjas Un daudzus uz myužēibu aizraun sev leidz. 1949

GODU MEJĀ vairōki profesionāli Bolvu nūvoda mōkslinīki Latgolas Kultūrvēstures muzejā Rēzeknē atklōja dorbu personaliztōdes. Sovu ceļu idams mōkslā, gleznōtōjs Jōns Laicāns (Viļaka), grafike Elita Teilāne (Bolvi) un cyti rūsynōja un paplašynōja tālōtōjmōkslas pozitīvōs teņdences vaļsts pīrūbeža rajonā. Jūs dorbu izstōdes ir tōs pamatvērteības sabidreibā, kas veidoj myusdinu mōkslas kūpainu nūvodā.

Bolvu mōkslas skūlas direktores Elitas Teilānes stōjgrafikas izstōdes slēgšonas (28. janvarī) ceremoneja izskanēja atziņā, ka jaunōs mōkslineicas talanta daudzpuseiba izapaūzas asociatīvā dūmōšonā, osprōteigi, drūšom, temperamenteigom leļņom vejtītis cauri tymšus laukumū kontrastim, ikodej kaidu apjaušamu literārōs formas ivirzi. Grafikas dorbu nūsaukumu, tys ir, teoretiskōs informacejas vitā, autore uzroksta emocionalu vōrdysku atklōsmi, kas nav škirama nu dorba vyzualōs kompozicejas.

PĪTERS GLEIZDĀNS

LAIKU TŪMĀR VAR APSTEIGT

Dažas nu tōm. »Tys beja tik jūceigi – durovas vaļā un aiz tōm tukšums. Atslāgas svaidejōs vysur, tōs nabeja vajadzēigas, tikai daži zvaneni žāli džinkstēja, pīvēršūt uzmaneību.

– Ikar atslāgu auklēņā un uzlic koklā, lai napazyud, – mōte teice dālam.

– Kū gon sorgōs atslāga – tukšumu? Varbut sorgōt ir jau par vālu?»

Ekspōnātas grafikas lopas, kurōs jaušama sarežģēiteiba, kūr linejas kai gaiši un malnī zibini registrej nanūtveramū.

Voi ari: »Jo tu uzveļc masku un tārpū, tu kliusti mozōk ivainojams un drūšōks. Jam nav sejas, ir tikai tukšums. Šys ir jō klauna tārps, kuru vālu vokorūs var nūviļkt.»

1994. godā, aizstōvūt diplomdorbu Latvejas Mōkslas akademejas Latgolas

filialē, E. Teilāne piteice sevi (dūmōs un dorbus) kai modernōs grafikas pōrstōve. Jōs grafikes rūkroksts atsateistōs pošreizlīdzēgā dorbā, izstōdes sareikōtas Bolvūs, Guļbinē, Olyuksnē, Kipsolā, Rēzeknē, rodūši meklējumi saleidzynōti ar Rītumeiropas magiskō realisma iskaņom un pošmōju dyžgoru Kurta Fridrihsona, Imanta Ziedoņa pasāžom. Patstōveiba, grafiskūs kontrastu un vōrdū dialogs atsateista rodūša dorba gaitā.

E. Teilānes sovdbabeibā, kū aplīcynōja izstōdes ekspoziceja, nūjaušama cylvāka un pasaūja intelekta sadereiba. »Lai kai es steigtūs, jī vinnmār ir pussuleiti priškā, tōpēc es nikod naradzu jūs sejas. Jī ir trejs. Vinaidūs, monotonūs sūļūs dūdas uz prišku. Cytreiz līkas, ka jī ir laiks un laiku laikam navar apsteigt.»

HRONIKA

● 2. februārī (1924) Ludzas apriņķa Pasīnes pogosta Garaņu cīma Ceļmīņūs dzymuse dramaturge Māra Rītupe (Marija Jermaka).

● 2. februārī (1924) dybynōts Latvejas Etnografiskais breivdobas muzejs.

● 3. februārī (1874) Rēzeknes apriņķa pogosta Bosalīgu sādžā dzimis Latgolas atmūdas darbinīks, poligrafīks, rakstnīks, publicists Ignats Asāns. Tragiski gōjis bījā 1918. goda jūli Petrogradā.

● 4. februārī (1889) Ludzas apriņķa Kōrsovas pogostā dzimis ōrstis, publicists, vaļsts, sabidriskais un kulturās darbinīks Vinca Barkāns. Miris 1946. godā.

● 6. februārī (1929) Rēzeknē dzy-

muse arhitekte Lia Astra Knāke.

● 8. februārī (1994) miris ilggadejais Jākubpiļs nūvodpētniceības un mōkslas muzeja direktors Valentīns Cīrsis. Dzimis 1930. goda 15. maja Daugavpiļs apriņķa pogostā.

● 10. februārī (1969) Saulkrostūs miris dzejnīks Aleksandrs Garančs. Dzimis 1909. goda 28. novembrī Rēzeknes apriņķa Varakļōnu pogosta Madžūļūs.

● 12. februārī (1909) Rēzeknes apriņķa Makašānu pogosta Kļovūs dzimis kultūrvēsturnīks, rakstnīks, dzejnīks, skūlōtōjs, bibliofils Stepons Seļš. Miris 1979. goda 18. jūli Rēzeknē.

● 15. februārī (1929) Daugavpiļs rajona Saunas pogosta Dzelzavā dzimis skūlōtōjs, vēsturnīks, nūvodpētnīks, muzejnīks Antons Anspaks.

● 15. februārī (1894) dzymuse Anna Konāne.

● 16. februārī (1934) dzimis Naurānu vydusskūlas ilggadeigais direktors, vēsturnīks Ontons Miglinīks.

● 17. februārī (1934) myruse izgleiteības, sabidriskō darbīneica, rakstneica, publiciste, folkloras vōcēja Agnese Garijōne. Dzymuse 1897. goda 19. martā Ludzas apriņķa Bērzpiļs pogosta Bērzeišūs.

● 20. februārī (1944) miris latgaļu atmūdas darbinīks Aloīzs Kīkučs.

● 21. februārī (1909) Kōrsovā dzimis publicists, agronomis, redaktors Francis Laganovskis. Miris 1981. goda maja beigōs Ūgres rajona Tirainē.

● 21. februārī (1914) dzimis arhitekts Pāvels Švābe.

● 24. februārī (1989) ASV miris

katōļu priesters, sabidriskais darbinīks, rakstnīks Jezups Grišāns. Dzimis 1891. goda 18. novembrī Rēzeknes apriņķa Kaunatas pogosta Mukōnūs.

● 24. februārī (1944) Ludzas apriņķi dzimis geologs, uzņēmējs Francīskis Kovalenko.

● 27. februārī (1899) Rēzeknes apriņķa Rāznas pogosta Ladušūs dzymuse rakstneica, skūlōtōja Dominika Selicka (dzim. Kundžeša). Myruse 1967. goda 14. jūni Reigā.

● 27. februārī (1924) beidze dorbotīs Aglyunas katōļu goreigais seminārs, kas beja atvārts 1920. goda 3. oktobrī. Vāļōk šei istōde atsarodōs Reigā.

● Februārī (1944) Vladislava Lōča apgōdā Daugavpiļi iznōce rokstu krōjuma »Olūtš« 6. numers.

Sastōdeja

Viktors TROJANOVSKIS

NU »ZEMTURA« POSTA TAI TURPYNŌT!

Priceigi un nūzeimeigi nūvoda nedējas laikroksta »Zemturs« rodūšō potenciala pīnōceigs vērtējums izskaņ (»Izglītība un Kultūra« 1999. goda 7. janvara 6. loppuse, informacejas autore Žaneta Batņa) storptautyskō projekta »Piļsunīskō izgleiteiba sabidreibas demokratizacejai« itvorūs organizātō laikrokstu un žurnalu konkursa rezultatu apskotā. Laureatu gūdā ir ari myusu īcinātais izdavums.

Lai ari turpmōk gūdōti »Zemtura« laseitōji un veidōtōji, Jyusim ir vajadzēja cereiba un ticeiba raksteitam vōrdam, uzjemeiba un spēja dorbotīs demokratiskā sabidreibā, pīlīkt sovu artovu dažaidū samylzušūs problemu pozitīvam atrysynōjumam.

Cerūt uz lobu sadarbēbu

Jyusu Pīters GLEIZDĀNS, LMA LF lektors

SVEICĪŅU SAUVE

Nūžāloju, ka naasu redzējis pādeja laikā ar teišam nūzeimeigū »Zemturī«, bet kai sveicīni aizsyutu sovu pavysam naseņ iznōkušū dzejas krōjumu »Akmens spārnī«. Byteibā tei ir gluži latgaliska grōmota – »Latgolas vōrdi«. »Pi Aglyunas bazilikas« un vysi pōreji dorbi, kuri nav raksteiti Reigai, topuši, tverūt nūskaņas un dobas gleznas, un cylvāku raksturus Bolvu, Ludzas, Rēzeknes pusēs...

Gon kōdreiz sasaredzēsīmēs!

Alberts LOČMELIS

BREINEIGĪ VEIRI

Atrosdams sovā posta kasteitē »Zemtura« numerū, beju nu sirds īprīcnyuots par šūbreid vīneiguo eistyn latgaliskuo preses izdavuma augšoncelšōnūs. Tok munu prīcu stypri mozynuoja roksta »Suoksim nu gola« informaceja par gauži nīceigū abonentu skaitu...

Ar izbireinu konstateju, pīmāram, ka nu vysim ostōnim avīzes konsultantim tikai literats Ontons Slišāns abonej jū... Itūs kungu vuordi ar precīzim adresim atsarun gūda vitā pošā avīzes gaugali...Dēļ manis, pastuoveja »Zemtura« laseituoja, itys apstuoklis ir naizprūtama mistifikaceja...

E. KARŪDZNĪKS

A. MEŽMAĻŠ NU TAUTAS GORA MONTU OKAS

pastōsteisim kaidā cytā reizē, šudīņ – par mōjas saiminīkim un kaidu lobvēli, kas muzejam pīgōdōjis na vīnu vin svareigu vēsturisku līceību un montu...

Sei mōja ir Meletija Kalistratova un jō gimīnes īpašums, nacionalizāts sovā laikā un tagad piļsātas dūmes nūdūs bidreibai. Par M. Kalistratovu daudz kū vēļ zyna pyrmskara godu ļaudis – jys beja četrū Latvejas Saeimu deputats, pōrstōvēja lelu un nūzeimeigu diasporu Latgolā – vacticeibnīkus. Jaunōki par šū popularū cylvāku un deputatu varēja laseit Rībeņū agrofīmas »Tureiba« nedējas laikrokstā »Jaunais Ceļš«, kurā plašu materialu publicēja Daugavpiļs Pedagogiskōs universitates vēstures pasnīdžējs Sergejs Kuzņecovs (»Jaunais Ceļš« 1990. goda 40.–50. numerī).

Meletijs Kalistratovs dzimis 1896. goda 15. majā tōlaika Dvīnskā vacticeibnīku gimīnē Vacajā prikspiļsātā, kuri nūsadorbōjōs ar tērdzņiceību un iznūmōja mōjas. Beja jam ari 13 godus jaunōks brāļš Mihails. Tāvs nūmyra agrī un bārnū audzynōšona, skūlōšona uzagula mōtes placim.

Obi brāļi īgīva pedagogiskū izgleiteību, stōrp tō laika vacticeibnīkim vysi rata parōdeiba. Meletijs vuicējōs llūkstē, fi ari strādōja par skūlōtōju. Kai blokuspīnōkumi jam beja tautas izgleitōšona. Beja pastōveigs vacticeibnīku žurnala »Ticeibas Vairūgs« (»Šcit very«) autors. Breivprōteigi aizgōja uz fronti I pasaūja kara laikā, beja praporščīks, tod kņaza Līvēna vīneibā karōja pret bolševīkim Latvejā, kolpōja generala Judeniča Zimeļrītumu armējā. 1920. godā atsagrizē dzymtājā piļsātā. Beja krīvu bidreibas pylvārātāis piļsātas dūmē, 1922. godā tyka

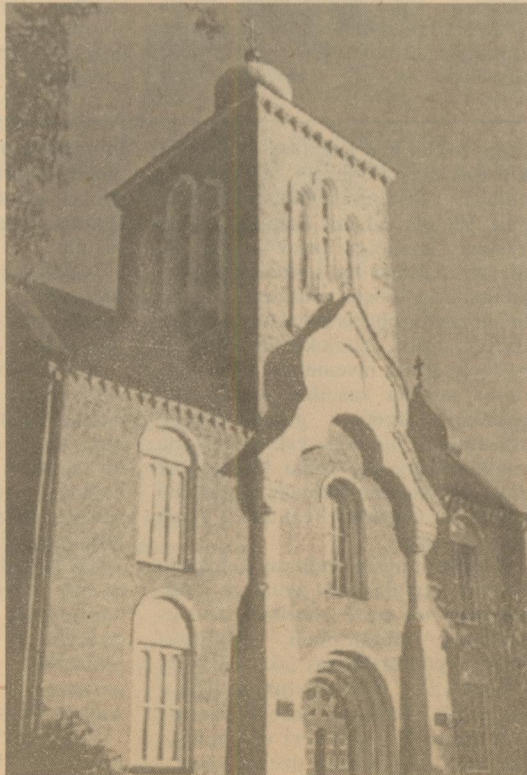
īvāļāts par Latvejas I Saeimas deputatu – tūlaik jam beja 26 godi. Un vēļ trejs reizes jam beja gūds byut šymā augstajā nomā.

1930. godā Meletijs Kalistratovs izdeve sabidriskī polītyksu piļykumu »Latgolas Bolss« (»Golos Latgalii«) avīzei »Myusu Daugavpiļs Bolss« (»Naš Dvīnskiļ goloss«). Gon ar darbību Saeimā, gon publicistiku M. Kalistratovs aizstōvēja vacticeibnīku tīseības, parōdēja jūs ļojalitati pret sovu ūtrū dzimtinī, stōstēja par integrēšōnūs Latvejas kulturās un sadzeives ikdinā, jūs dorba mīlesteību un cytim tykumim.

5. Saeimā 1931. goda rudīni īvēļēja M. Kalistratova kolēgi T. Pavlovski. Jys atsagrizē sovā skūlōtōja dorbā un nūstrādōja leidz 1940. godam. Kod Latveju anektēja Krīveja, jū īcēle par krīvu skūlas direktoru Jaunbyuvu rajonā. Bet ilgi te nabeja lamts nūstrādōt – augustā beigōs arestēja NKVD un īvitōja Daugavpiļs cītumā. Tīsas nav bejis, administratīvajūs dokumentūs vīn sasaglobōjis lāmums par nūšaušōnu, tys izpīļdeits 1941. goda 23. jūni, kod Daugavpiļei tyvōjōs cyti okupanti – vōcu fašīsti. Tyka atļauta ekshumanija, radīnīki atpazyna līki un jīm beja izdeveiba jū paglobōt cilveceigi. Kai stōsta oculīcīnīki, seja bejuse stypri sakrūpļōta.

Mērsteigōs atlikās guldeitas Daugavpiļs vacticeibnīku kopūs. Brāļš Mihails aresteits 1945. godā, lai gon ar polītiku nanūsadorbōjōs, strādōja Varnovā. Tyka izsyuteits uz Krasnojarskas nūvodu. Nu Sibīrijas atsagrizē

pēc dīvīm godim, bet vysu dzeivi tyka vōjōts nu aizdūmom, slymōja un nūmyra 1987. godā. Pasateicūt dzeivesbidres Jefrosīnjas Kalistratovas, kura myra 1995. godā, interesei par vēsturi un vārōtājās spējom izadevēs uzzynōt daudz kū aizmērstu ari nu Meletija Kalistratova dzeives. Jefrosīnjas un Mihaila

(Nūbeigums 3. lpp.)

ATTĀLŪS: ● DAUGAVPIĻŠ JAUNBYUVU I VACTICEIBNĪKU DRAUDZIS PRĪSTERS TĀVS ALEKSIJS ŽILKO ● DĪVNOMA FASĀDE

DAUGAVPIĻĪ mikrorajonā, kū sauc par Bērztalēnu (»Gajok«), Nūmetņu iļā 21 stōv nalela, bet izskateiga sovurpūmōja – tamā izavītōjis Krīvu kulturās centrs ar biblioteku, muzeju, ustobom puļcēnu nūdarbēbom, banketu zālī un cytom telpom. Klusajā muzejā spōrnā daudz interesantu un vērtēgu ekspōnatu, daudz dažaidās literaturās globoj biblioteka, kurā ir ari laseitova – par vysu tū

KRĪVU KULTURAS CENTRS DAUGAVPILĪ

NU TAUTAS GORA MONTU OKAS

vīna meita — Klavdija dzeivoj Boltkrīvējā, ūtrā — Jevgenija — Daugavpilī, kuras, sevišķi Jevgenija, daudz darējušas, lai pilnsātā bytu Krīvu kultūras centrs.

Meletijam Kalistratovam arī pēc nōves nav bejis mīra: kopa pīnēkli ordejūšas lūdes, bet tīmā iementātais jō portrets kopu apgōneitōju sadauzēits...

Lela lūma tamā, lai pilnsātā bytu taidš centrs un muzejs, pīdar Jaunbyvūvū rajona vacticeibnīku. I. kūpīnas padūmes priksādātōjam un bazneicās mōceitōjam tāvam Aleksijam Žīlko, kurs muzejam dōvynōjis na vīnu vīn unikalū eksponatū. Priceigs nūtykums gon poša mōceitōja, gon draudzēs dzeivē beja tys, ka pērn jūs dīvnōmam apriētēja 90 godi. Tāvs A. Žīlko par tū sarakstējis pat grōmatu krīvu, latvīšu, anglū volūdōs. Šei svēteicā ar lelīm un spīdīrīm lūgīm pasaceļ vīnā nu pilstas pakolnīm, kur sakoncentrētās arī cytu konfeseju bazneicās, tai rakstureigs majestatskums, sakūptēiba vysā apkōrtne, kur, jau iētjū par vōrtim, pōrjam sovaida pacylōteiba.

Mōceitōjs uzsvē, ka šys dīvnoms velteits Dīvmōtes Dzimōnas gūdām, ijām vīnu nu augstōkājōm vītōm storp vacticeibnīku lyugšōnu nomīm. Ideja uzcelt jū pilstas jaunbyvūvū rajonā rodusēs 1905. godā pēc cara vysaugstōkō manifesta 17. aprelī par ticeibās cīšōnom un vīnlaiceigi sōkta leidzēklū vōksōna. 1908. godā īlykti pamati — nu tō laika tad arī skaita dīvnoma pastōvēšōnas myžu. Išvēiteis Dīvmōtes Dzimōnas un Svēiteitōja Nikolaja gūdām — ši divi svētīki klīvūši par īpōši gūdyņōjamīm draudzē.

Byvūnceiba sōkumā rītēja ōtri un gludi, vēlōk rodās nasaskaņas un tū īvārojāīm nūbremzēja. Sōcēs I pasaulja kars, tod revolucejas, nūtyka cytas pōrmaiņas pilstas vēsturē un byvūdorbī tyka vyspōr pōrtraukti. Pēc kara pat lykōs, ka ceļnīceiba tai arī natīks atjaunōta, jau uzbyvūtōs sīnas vairōkōs vītōs beja īplaisōjūšas, vysa byuve styprī papūstēita. Tī delegati, kurī pīsadalejōs IV Vyslatvejas vacticeibnīku bazneicās kongresā, beja kategoriski par tū, lai byvūdorbī tyktu atsōkti. Tyka arī nūlāmts grīstīs pi nūvodnīka, Saeimas deputata Meletija Kalistratova pēc morālas un materials paleidzeibas. Deputats pasaryupējōs par valsts subsīdejōm un panōce, ka tyka pīskērti puslota miliona rubļu. Otkon vys sōcēs nu gōla. Kas paleidzēja ar sovu dorbu, kas ar materialajīm zīdōjumīm, kas ar zyrģu transportu, kas ar byvūmaterialīm, bet kas arī ar lyugšōnom un lobu vōrdu.

Dīvnoms svineigi išvēiteis 1928. goda 22. septembrī. Bet na īlgi tam beja lamts byut par Dīva pīlygšōnas vītū. Sōcēs ūtrās pasaulja kars. 1941. godā tys smogi cīte nu vōcu uzbrucēju bombardēšōnom — nūdaga pīlneigi, palyka tīkai plykas sīnas.

Pēc kara iniciatīvas grupa ar mōceitōju tāvu Daniilu Mihailovu un kūpīnas padūmes priksādātōju G. Tanajevū vadeibā nū jauna napažālōja pyļu un spēka, lai atjaunōtu daudzcītišū dīvnomu. Lūti daudz un sīrsneigi paleidzēja kūpīnas dīvlyudzēji J. Vavilovs, N. Kurakins, arī cytu kūpīnu lūceklī nu Senslāvu Pomoru bazneicās draudzēm Latvejā. Daudz

īkonu dōvynōja Moskovas vacticeibnīki, vairōkas nu tōm — »Deisusa gūds«, »Svātīku rynda«, »Svātōs Dzemdeitōjas« un »Svēiteitōja Nikolasa« svēteicai uzgleznōja radzamaīs mysūdīnu svātībīžu gleznōtōjš I. Mihailovs nu Vīļņas. Jō skūlāni G. Jakovļevs un A. Portnovs arī šudīn ar sēkmēm dorbōjas goreigajā gleznīceibā.

1966. godā nu Orehova-Zujevas uz Daugavpilī (pēc tūs laiku uzskotīm kai palykušās bez saimīnīka) atgōdōja vacōs Paleha gleznīceibas skūlas svātībīdes un kūpeigais jūs skaits sasnēdze vairōkus dasmytus. Dīvnoma gūdām, jō plauksmei un slavaī na mozūmu īguldejūši kūpīnas priksādātōji F. Kuprijanovs (1922—1988), un S. Vasiljevš (1921—1990).

Šudīn Jaunbyvūvū vacticeibnīku dīvnomā napōrtraukti nūrit īkdīnas, svātīdīnu un svātīku dīvkolpōjūmi, rit bazneicās nūslāpūmi, rituali un naskaitāīm draudzēs lūceklū pīpraseitī rīti. Dīvkolpōjūmīs pīsadolōš kōris, kurs sastōv nu 38 dzīdōtōjīm amatīrīm, tū vōdā galvonī — dzīdōšōnas pazīnēji J. Grigorjeva un V. Kupikova. Dzīdōšōna pamatā ir »naon«, bet daudz dzīsmu īzplīdējūmā ir arī »runas« elementī.

»Skaiteitōju« kōris pīsadalejōs III Storpautyskajā zynōtīnskajā vacticeibas simpozejā »Krīvu vacticeibnīku apmetņu Eiropas zemēs, Azejā un Amerikā tradicionālō goreigō un materialō kulturās«, kas 1990. godā nūtyka Novosibirskā, kai arī III pareiztīceigōs muzykas festivalā Moskovā 1991. godā, kur tam beja dūs gūds pīsadaleitīs nūslāguma unceļtā bejušōs Galma Sanōksmes Kolonu zālē. Beja uzastōšōnōs arī Sanktpīterburgā, kū organizēja pazeistamaīs rakstīks folklorists V. Bahtīns.

Kūpīnas padūme īzveidōjuse arī pusaudžu un jaunīšu kōri »Augšanceļšōnōs« (»Voskresenje«), kurs ar goreigūs dzīsmu koncertu pīsadalejōs Slāvu raksteibas un kulturās nedejā Kalistratova nomā, I. Zavoloka 100 godu atceres pasōkumīs gon Reigā, gon Daugavpilī.

Tīceigi draudzēs lūceklī, bet jūs skaits snādzās vairōkus tyukstūšūs, īz sovu svēteicu nōk ar pazemeību, sirds treisom un mīlesteību kai uz eistu Dīva Nomu, kai Svātō Gora mīti. Tei teik uztrūta ar draudzēs lūceklū zīdōjumīm, ar jūs naudu. Glōb jūs, Dīvs, un lai vysī strōdōjūši, kas tic un gūdyņoj Divu, bytu vīnmār vasalī mīšōs, lai jūs pavoda lōbklōjeību, mīrs, prīca un dvēseles glōbšōnā! Lai vysīm, kuri nōk uz šū svēteicu, teik īmontōta myužeiga Dabas Valstēba! — tai sovu stōstu nūbeidz tāvs Aleksijš Žīlko.

Attālūs nu laikroksta »Krīvu Vōrds« (»Russkoje Slovo«): Jaunbyvūvū ī vacticeibnīku draudzēs prīsters tāvs Aleksijš Žīlko, dīvnoma fasādē.

MADSOLAS STŌSTI

Stōstīnīku un dzejnīku Madsolas Jōni, eistajā vōrdā Jōni Ludbōržu pazyna ar atceris daudzī, tīmā pulkā arī jō skūlāni Gryvdīnīšūs un Rogovkā. Cytim, jaunōkim, taidu īspēju pavārusē Latgolas Kulturās centra īzdevnīceiba, laižūt klajā atkōrtōtu un papīldynōtu dzejīļu krōjumu »Lynu zīdi« V. Valeiņa sakōrtōjumā. Bet na daudzī zyna, ka Madsola, nu kuras jys pajēmīs sovu literārū pseidonīmu, īr bejuse vīn taida kupseņa. Tōs tyvumā daudz cytu »solu« ar eksotīskīm nūsaukumīm. Tyvōk un tōjōk asūsōs sādžās, kur kōdreiz dzeivōja ļauds, niu tukšas — vacōki cylvāki aizgōjūši Vīpsaulē, jaunōki pōrsacalušīs kur »tyvōk kulturai« un vys pamozam te īzīmērsteiba. Bet lai kū vēļ saglobōtu, paspātu nūtvērt, daži šōs puses ļaudīs nūspraudušī cālu mērkī — sagatavōt plašu literaru apceri »Madsolas stōstī« dialogu formā. Madsola tīmā byus kai epicentrs...

Lai gaideitu atbīldeš,
Lai sauktu piec atbīldeš.
1998.

MUNS VĪNEIGAIS

Ar dvieseli,
Ar mīsu
As asu sovā
Vīneigajā laikā īškā,
Kas pīdzyna ar mani
I aizīs myužeibā —
Ar mani.
Man nabyus cyta laika.
Man nabyus cytas tautas.
Man nabyus cytas mieles
I cytas sirds nivīns man naidūs.
As asu sovā laikā
I sovu dorbu doru,
I sovu vuordū soku,
I sovū dzīsmi dzīdu,
I sovu celi inu...
As sovā laikā atsarūnu!

ONTONS KŪKOJS

NAUTRĀNU KULTURVĒSTURISKAIS NŪVODS

Kur pakolnīm, bāzīm un azarīm bogōtō Latgolas augstīne pōrīt Lubōnas leidzonumā, lēcas upes īlūkā, rūbežōs storp Rēzeknes un Bolvu rajonīm atsarūn Nautrānu kulturvēsturyskās nūvods, aizjam kōdreizējōs Nautrānu Rōmas katōļu draudzēs terītozeju, ītverūt Nautrānu, Miglīnīku, daleji arī Mežvydu un lzeskolna pogostus ar centru Rogovkā. Tam īr na mozōka lūma Latgolā kai Pībolgai Vydzemē vai lrovai Kūrzemē.

Opīnku pīlsskolns ar natōlū, arheologā F. Bolūža īzpēitē VII — XI godsyntu kopulauku Laizanūs līcnoj, ka te dzeivōjuse stypras, bogōtās latgaļu cīlts daļa ar augsti atteisteitu kulturu, par kū līcnoj unikalī rūtās lītu atrodām, kai arī poša pīlsskolna geografiskās īzvītōjums uz augstas osu grādas, kam gar obom pusēm bejušās yudīna aizsardzeibas jūslas. Kaida legenda vēstēji, ka šōs pīlš aizstōvi napasadavūšīs vōcu krystnešīm, bet aplanktū pīli pa pazemes olu atstōjūši kai breivī ļauds.

Par cytom cylvāku apmetnem līcnoj Lelpujātu un Brōžgolas senkopi, bet Salīnīku kopu lauka atrodāmī stōsta, ka ogrōk te dzeivōjūšas arī sūmu-ugru cīlts, kas vēlōk saplyudušās ar īnōcējīm latgalīm. XVII—XIX godsyntūs kai golvonais administratīvais centrs beja Zajmūiža, kur sōkumā grafu Korfu, vēlōk Rozenšīldu-Paulīnu īpaums, kam pōri gōdā īr taī saucamaīs »Reigas ceļš«, Latvejas austrumus savīnōjūt ar Reīgu.

Voi kai protests vītējō mūzīnīka nažēleibai, voi vīnkōrši tōpēc, ka šamā pusē īr lūti spēceiga pozitīvō goreigō aura, XIX godsyntā nūtyka zemnīku namīri, kuru vadeibā nūsastōjōs taida stypra un vīneizeja vēsturyska personēiba, kai dzejnīks, zemnīku tīseību aizstōvs, Latgolas vātraspūtns Pīters Miglīnīks, un nanūgurdynojamaīs, drukas aizlīguma laikā grōmotu rak-

steitōjs ar rūku, tautas dzīsmīnīks un apgaismōtōjs, Latgolas Prometejs Andryvs Jūrds, kas kūpā ar cytim leidzeigīm gora dorba rūkīm J. Seilī, A. Purmalītī, F. Škesteru, V. Leiku radēja vīnreizeju aktivitātes formu ceīņai pret cariskōs Krīvejas pīkūptū tōlaika Inflantejas rusīficeijas politiku. Na vēlti, Zajmūižās pogosts godsyntu mejā beja ar vysaugstōkū laseitpratēju procentu Latgolā un tōs leļajai atmūdai deve vīnus nu pīrmajīm goreidzīnīkim A. Platpīru, brōļus Svīklūs, vēlōk G. Začu, pīrmū teologes zynōtņu doktoru J. Miglīnīku, J. E. veiskupu Jezupu Rancānu (arī tagadejū J. E. arhiveiskupu metropolitu J. Pujātu), gon taidus spylgtus gora calmļaušūs, kai īzgleiteibas sistēmas veidōtōju Latgolā monsinjoru N. Rancānu, dzejnīku, sabīdriskū darbīnīku, pīrmōs latgalīskōs avīzes »Gaisma« un kalendara »Daugova« redaktoru F. Kempu, kurs kūpā ar F. Trasunu, brōlīm Skryndom un cytim pōra desmit godūs tai uzjundja tautas pošapziņu, ka jau 1917. goda aprelī Latgolas kongresā vīnōtās Latvejas valsts īzveidei, bet godsynta sōkumā kaltō lapnō katōļu bazneica klīva par Nautrānu dekanata centru, ap kuru pulcējōs katōļu jaunōtne, spēļējūt teātri un dzīdūt vītējā kōri. Te dzymuši voi dzeivōjūši taidi Latgolas un latvīšu literatūrā pazeistamaī literati kai Dekters, Madsolas Jōns, K. Nautris, N. Murāns, J. Cybulskis, vēlōk P. Jurciņš, A. Rancāne, O. Leičūjōps, V. Urtāne, O. Kūkojs, fotomōkslīnīks VE EFAP bīdrs J. Gleizds, mōkslīnīki J. Unda, P. Gleizdāns, J. Gailums, A. Velīkans, A. Rancāns, zynōtīnīki K. Gailums, A. Stafecka, A. Namsons, H. Maurīna, Adōlfs Jūrds, J. Boļšijs, politikī B. Bīglīnīks, O. Rancāns, E. Jūrkāns un cyti, kūpā vairōk nakai 50 personeibas.

Nautrānu nūvodā īr arī senas folkloras un tautas mōkslas tradīcejas,

Latvejas folkloras krōtuvēs īr ap 7000 vīneibom ar nūrōdi par pīraksteišōnas vītū Zajmūižā voi Nautrānūs, sovi īpatneju tautas tārpu, sagu, goldautu un cymdu rokstu varianti, kū jūprjōm audumūs un adejumūs pīltoj gon sērmās mōmuļās, gon Nautrānu vydusskūlas rūkdorbu skūlōtōja I. Melne. Godsynta sōkumā te dzeivōjuse pūdīnīku Ločmeļu dzymta, vēlōk keramikās tradīcejas kūpuši tautas dailōmota meistari J. Ruduks, M. Reidzāns, V. Kūkojs, tagad keramikš P. Gailums. Kai atskaņas nu kōdreizējūs daudzūs smēžu dunas sovu kaļšōnas mōkslu nautrānīšīm dūmōj vūicēt Jōņš Ļubka sovokōrt folkloras tradīcejas turpynoj Rogovkās, Mežvydu un Gailumu etnografiskū ansambli, muzīceišōnas prasmi nu īprikšējōm paaudzēm montōjūši Z. Miglīnīks, I. Rjabovskis, J. Žogots un cyti. Rogovkā dorbōjas arī bazneicās kōris un kamerkōris »Kameneite«, īr J. Soikāna Ludas mōkslas skūlas Nautrānu nūdaja.

Ar ogrōkō Nautrānu vydusskūlas direktora A. Miglīnīka atbolstu Z. Miglīnīces vadeibā vydusskūlā īlgus godus veikmeigi atsateistējis nūvodpētnīceibas dorbs un īzveidōts kulturvēstures muzejs, tagad teik veidōta kulturvēsturiska īzziņas taka, ar pīmiņas akīmīm un ansamblīm īzeimejūt īvārojāmōkūs nautrānīšu dzeives vītas. Dūmōts arī par A. Jūrds muzeja īkōrtōšōnu jō dzymtajōs mōjōs Kōrklnīkūs, Blīseņu krūga ākas pōrvērsšōnu motelī.

Nōkūtne Nautrānīm jōklīst par turistu nūzeimeigu apkolpōšōnas vītū, jo, naapmeklējūt šū kulturvēsturiskū nūvodu, praktiski nav īspējams pīlneibā īzzynōt un īzprast Latgolas, leidz ar tū arī vysas Latvejas kulturatīsteību kūpumā.

ĀDOLFS BORBALS, JAUNKALSNOVĀ

PRET OSKARA SEIKSTA REVIZIONISMU

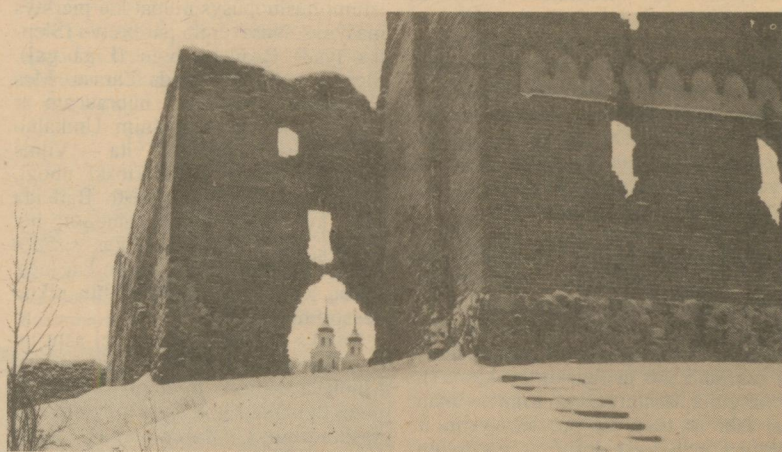
Naatgōdoju, kod vīna avīzes roksta īzīlaseišōnai bytu vēlējīs vasalās dīvas stuņdes. Bet šīreiz — gon, lai ryndu pa ryndai īzstudātu Oskara Seiksta gora dorbu »Zemtura« 1.—2. numerūs »Pa munam, par sevi ī sovejīm«. Jamūt vārā autora modernū latgalīskōs raksteibas stīlu, daudzūs svešvōrdus un pošīzdūdūtīs jaunvōrdus (Augšdeive — laikam jau dūmōta Augšdaugova, Dvīnska — laikam Daugavpīls, vice versa, gadamers, anturažs, okazonāls utt.), arī divi stuņžu īlgā četrū sleju lasejūmā eistu skaidreību īgyt beja gryuti.

Kū tod autors grībējis pasaceit? Tū, ka jaunajai latgaļu poetu audzei jāapgūst klājums, kaidis īr latgališu literatūrā? Ka latgališu poetikā atzeimejami tīkai daži — V. Lukaševičs, J. Ryučāns, I. Tārauda, N. Dimants, A. Kalmeņš un vysu jūs gudrais skūlōtōjs Osvalds Kravals?

Sovā laikā, myusu eras sōkumā valdnīks Nerons asūt aizdadzynōjis Romu, lai taidejaidī ītu vēsturē. O. Seiksts sovā rokstā vairōkas reizes pīmiņ Romu. Voi na dēļ tō, lai pēc turīnes varīņa Nerona parauga nūroktu palnūs vysu vēsturē un myusdīnōs

radeitū latgališu poezēju, lai poša īzdūmōtū tukšū vītū aizpīldeitu ar tīkai sev vālamajīm, plašōkai laseitōju audītozejai nazynomīm dzejdarīm?

Oskara Seiksta na pīrmū reizī paustais revīzīonisms un nūncīcynōšōna attīceibā uz leidzīnejinū latgališu literaturu un tōs dyžgorīm īzsauc vīneigi īzbreinu un sašutumū Latgolas cylvākūs.

LUDZAS PĪLSDRUPAS
GUSTAVA FĪLIPSONA, LATVEJAS MŌKSLAS AKADEMEJAS
STUDENTA FOTO

ONTONS SLIŠĀNS

NAV ATBĪLDES

Pa tysmu, pa tysmu, pa tysmu vīn
Sapruots maņ dzeits teik arvīn,
Kod mekleju atbīldeš,
Kod gaidū atbīldeš,
Kod saucu piec atbīldeš.
Gaišs vaicuojums muns nūsleikst
tysmā
I soltumā svešā pazūd,
Kod mekleju atbīldeš,
Kod gaidū atbīldeš,
Kod saucu piec atbīldeš.
Pa tysmu, pa tysmu, pa tysmu vīn
Asu taustīejīs dzeivē šymā
I guojs tīk īz prišku,
I guojs tīk īz gāismu,
Kas munā vaicuojumā...
Pa tysmu, pa tysmu, pa tysmu vīn
Vīl šudīn maņ juoklēist pa dzeivī,
Lai vaicūotu atbīldeš,

Lai gaideitu atbīldeš,
Lai sauktu piec atbīldeš.
1998.

MUNS VĪNEIGAIS

Ar dvieseli,
Ar mīsu
As asu sovā
Vīneigajā laikā īškā,
Kas pīdzyna ar mani
I aizīs myužeibā —
Ar mani.
Man nabyus cyta laika.
Man nabyus cytas tautas.
Man nabyus cytas mieles
I cytas sirds nivīns man naidūs.
As asu sovā laikā
I sovu dorbu doru,
I sovu vuordū soku,
I sovū dzīsmi dzīdu,
I sovu celi inu...
As sovā laikā atsarūnu!

Jyus varat skaust,
Jyus varat naidu ceļt,
Voi munā ceļā dūbi raust —
As, sovā laikā byudams,
Sovu doru
Par spēitī vysīm,
Kas mani munā laikā
Nāirauga
I nasadzīerd...
1998.

AS NAVARU

(Vēlējums latgalīskī rokstūšajīm dzejnīkim
Latgališu Poezējis Dīnā '98 Rēzeknē, 1998. g. 7.
febrālī)
Nādūmuot
Narunuot
Nāineist
Kluseit
I cīst
Sev
Sovejīm
Tautai

Par pūstu.
As navaru
Kluseit
Jo maņ īr
Muote
Tvs
Tykuims
Dūma
Volūda
Dzīsmē
I lyugšōna.
As navaru
Byut leiks
Byut vuorgs
Byut tuorps
I
Sovā tautā
Palikt
Napalikams
Topt
Nūdeveigs.
As navaru
Ni vakar

Ni šudīn
Ni reitu
Ni pareitu
Ni aizpareitu
Nasaceit
Tū zini
Kū muni unuki
Pīdzymušs gaideis.
1998.

***

Cik īlgi as byušu vīl spēceigs
I sovu navari uzvareišū?
Cik īlgi as byušu vīl kīeneņš
I sovai navarei pavīlelū?
O, laika tēciejums steidzeigais,
O, myužeibas eīsais mīrkleits!
Cik asu, cik byušu, cik palīkšu
As sovā navarē styprys
I laikmatu grīžūs paspiešu
Sovā volūdā pasaceit dīmu,
Kas pīctecīm svāta līksīs?
1998.

PĪTERS GLEIZDĀNS, MŌKSLAS MAGISTRS

JŌŅA PLIVDAS GLEZNU PASAULS

Tūpšais gleznētājs Jōns Plivda, byudams Rēzeknes mōkslas koledžas glezniecības nūdaļas audzēknis, savu gleznu izstōdēs sareikojis Rēzeknē, Preiļus, pasaulā meklējumu aplīcīnojoj ar tālōtājīmōkslas izteiksmes leidzēklīm.

Klusajās dobēs naizpalīk gaismas un krōsu nadolomī jēdzīni. Kompozīcijās »Zīdi«, »Rudiņa zīdi« bez līkas ōrišķības, atklōsmes pōrlīceībā smarjoj sōrtīs rūžu zīdi,

klusūs dobu pīrkšmati, kas myusim līkas dabīski un reizē arī dīvaini savā mirā un paslāptōs laimes mirklī, svorelgi ar gleznieciskū saturu un nūzeīmeību.

Izteiktōk spējas aplīcīnojoj sovda-beīgōs nūskaņu (ainovu) gleznōs »Rudiņš dzymtajā pusē«, »Zīma Latgolā«, »Salacgreivas ūstā«, »Preiļu parks«. Glezniecības pasnīdzējs Anatolijs Zelčs augsti vērtē J. Plivdas portretātōs sejas, uzskota, ka Jōns ir

vīns nu spējīgōkīm audzēknīm nūdaļā. Pošlaik jys profesōra O. Zvejsalīka vadeībā uzsōc rīsynōt diplomdōrba stōjgleznas kompozīceju.

Talanteīgajam autoram veseleīgais dzeīves skatējums (varbūt arī mōkslas aizkustājōjums) aizsōcēs dzymtajōs Olūtū mōjōs Plivdu cīmā Preiļu rajonā. Nespoku un Plivdu pīlskolnī lōve tōlēs saskateit gleznieciskōs tūņu pōrejas, fantazejas tālus sadzērdēt pazemē, iztēlei auļojūt mōkūņu Pegazu spōrnīm. Skaistuma olkas leidza pīlīceites pavasara yudinīm klīva navoldamas, napōrradzamas. Tys vysy Mōkslas koledžā īgyutīs prasmu un zynōšonu gaisūtņē topis vēj tyvōks,

saprūtāmōks. Magiskō realisma tendēits, jauneības ideāls pōrtūp atbilstūšā krōsu ekvivalentā, krōsu mirklīs.

J. Plivdas izvēli sevi un tyviniku izjyutas, pōrdzeivōjumus izteikt realūs mōkslas patīseības tālūs un vēlmi turpynōt izgleiteību Mōkslas Akademejas gleznōšonas meistardarbneicā atbolsta vacōkī brōli Vitālijs, Bronislavs, Andris, Anatolijs, Juris un mōsa Maruta — populari nūvoda lītīškūs aprīndu pōrstōvī.

Jōņa Plivdas gleznas nūvoda izstōžu zālēs izskaņ kai pateiceiba talanta cīneitōjīm un atbāļsteitōjīm.

SPAITANU RAMONS

MŌKSLA

Labi spēj myusu Leons,
Dzīd jō rūkōs akordeons.
Smejis, raudi, a koč mērsti —
Redz, kū īspēj veikli piersti.

Prāt niu muna meita čyrka
It uz operu un cyrku
Jo es aizītu uz Faustu,
Tikai žōvōtīs i snaustu.

Mōkslas lītu galereja
Jaunōs gleznas izstōdēja:
Tovu gordu natūmotu —
Veina butele ar tortu!

Rudiņš ainova ar vystu
Pōrsteidz kotru žurnālistu;
Vaibstōs recenzenteņš Jurka:
Par kū vysta, a na kurka?

Sīva, gols reiz gōjumim
Uz tīm mēģinājōmīm!
Obī sēdējs tī mōjōs,
Ni ar vīnu nasagōjōs.

DĪVA MAKLĀTŌJĪ

Kas Dīva nameklej, saucams par glupu —
Dzīd dīvu un nadīvu staigōtōjs.
Tev Krišna īlīs dīnīškū zupu,
Ar dīvmaizī barōs cyts pesteitōjs.

Pret Satanu klonomīs malnī y leiki,
Cyts klīvis jau Jehovas līcinīks.
Kaidam to Reiki ja pateiksi sveiki,
Byusi i paliksi grēcīnīks.

Nūkrišī celjīs pret profetu Mīnu,
Jo pamasta saime un zīdōts tovs monts.
Tod sadegsi gūni i nūkūss tev' suni,
Naapreis tevi tys Armagedonts.

Tik nazkū kluss vacais latvišu Dīvenš,
Tīvenš i slōbenš pats latvīteits kluss.
Byus aizveds uz Sibīri pīmbraukdam
krīvenš,
Lai myužēgā solumā paglobōts klus.

JŌŅS VĪLUMS

DORI KŪ DAREIDAMS

Dori kū dareidams, apdūmōj golu,
Kod pīnōks tei nabolto dīna.
Naļau tik breiveības vaļu,
Esi mūdrys dzeivē sovā.

Dzeivōdams nadūmōj vysīm leidza,
Tev ir dūmas sovas.
Pīmīni pagōjušā bīži,
Jo tys nav bejīs sveiš.

Dori kū dareidams, padūmōj par
dzeivi,
Jo dzeivī nav priki vin.
Līksme un jauneības priki
Na kotreiz var laimeību nest.

MYUSDĪNU JAUNEIBA

Ak jauneiba, ak jauneiba,
Cik gryuti dzeivōt myusdīnūs.
Dzeivī naryup milesteiba,
Na tai kai sēdīnūs.
Vysapkōrt bezdorbs un tukšums,
Pa pādōm sekoj bods.
Voi īlgi byus tryukums
Myusu tautai jōcīš...

OKTOBRA vydsnedēlgolu juobrauc iz Druskinīnkīm. Plateļš sauc. Poezejīs rūdīņš pī jūs tīpuok ass.

Asom taipat dīvejīs, bet itūreiz heteroseksuals puors, lai nav puorprotumu. 1996. goda pavasarī beju kai izolcs — vysu dziedēt, vysu redzēt, ar vysīm sasapazēt. Nīu asu taidis pats kai tūreizī Vaļuks — kū es te vyspuor doru? Dieļ kuō es te asu. Iz kaidū strēči asi izguojs nu pīdereibys literatīm, i jau jyuti, ka nāinteresēj nī divakli (tepat grīzuos Blože, Geda, ruodīs, kuō vēļ, a maņ pasarunōut ar jīm nasagrībīs), nī alkohols, nī (nu, es drūpei maloju) vīneiguos konvencionalā krūga tārpā — ofīciantīs, nī literarūs elītīs aizkulisīs, nī personeiga pazeīšonus ar krūšuokajīm literatūrys karuotuojīm. Kai atsazyna Ivanskaite piec Tibetys — literatūrys sacieriešona mani vairs nānteresēj. Tai ir, vysmoz iz laiku izaslaucīs nu pruota literatūreoreju māslī, kaba varātu byut vīnkuorī lasētuojs, kas losa i kuram pīlāc. Jau vaira kai pusgodu vērys vīn medicīnu, bioloģeju, nu vieļ lobu filozofejīs grūmotu. Piec tuo, kai parudīņ sabejom pī Edmunda Tukiša Ondrupīnē (cylvāks dzeivōj mežā, bet puors stuņdēs pīlneigī sajuoj tovu pruota kompjuoteru ar mīlzeigu informācejīs (na vīn verbaluōs) bluoči — ceļš iz apskaidreību ir vaļā, ka navari vairs izturēt i nūbēdz, īte jau muna vainē), vērys astronomēju (kauns! kauns!) i grybu giutīs pī pedagogejīs, archeologejīs (koč minimumū!).

Nu tai vot, apstuoklīs, kod īnter-santuokī ļauds bohēmys zvaigžņu vydā maņ redzīs ofīciantīs, kod šaurajā vīsnēcyys ustabēņā, kod asom kūpā ar Aļōjūdu Valentu i vēļ vīnu vuojedzeigū poetu (vai Latvejā taidūs pasuokumūs ir radzāts kaidis ar fizīsku tryukumu?), vīnā gultā sasamīgušī ar Līgu — maņ tai labi ar tevi. Grybu, lai vysīm ir bārni i maņ trejs dorbi — tys byutu lobuok kai itys te vysy (kam es te asu vajadzēigs?). Jaunī poeti uovejās, Kerijš (kurs nīu Viļņā dzeivōj) paduovynojoj čupu sovu pošīzdūtīs grūmotu, nūlosa lobuokū referatu (Poezeja i muzyka — taida ir konfereņcis tema). Raksteit jām ir kai est voi elpuot. Pīmīņu, kaida prīca beja vīņgod byut pī Gundegys Repšīs (Berēļš, Kolīmaņš, nu teatra — M. Apīne), šūgod nasagryb vīnā. Mežā, runuot ar kūkīm. Reita kaļtnīkam suolejs iudīs nu mineralolūtā. Vēins par vīnu kornelī. Meizaļnīki — nu kokta vysu vokoru klīdz Paruļskīs, dūmuodams, saprūtams, pyrmom kuortom sevi. Tai grībīs jām pīklīgt paleīgā. Apsīšīkelīai!

Autobusā uz Viļņu Šlepīka monologs par naapsātājīm Dzūkejīs teirumīm. Ar kū to mes jū baruosīm — prezidentu to! Aless nu Mīnskys izdzer pīcpadsmīt kafejīs (laikam lai jām byutu tik švaki kai tīm, kurus nīu jūo tāvainē tārpynojoj izmaklātuojīs). Ekstrasenss, struodoj radejā

»Breiveiba« par žurnālistu. Svātīs mūceklis. Aless Turovičs. Boltkrīvu postmodernīsts. Erika Drungite, kura studej Reigā pī Kursetīs, Kestuts Novaks, kam sova literaruo kafejneica Kauņā. Artūrs Vaļons, kam sīva psihologejis doktors (sprīdit par izmaituoteibys pakuopi!). Vīneigais lobums, ka est var kai iz boda laikīm gatavejūtīs, kū Valančausks i dora. Gens Jakuševičs centēgi tulkoj (daboj konjaku) nu Plateļa. Plateļš nīu izgleiteibys ministrs (vādars leluoks), krūšs karuotuojs — taidu pasuokumu iztaisēt!

Pyrmū naktī, kod vysī dzer, īsamīdzam ustabēņā gulēt. Ūtrū naktī demonstrējom korstū trokū asni (Kerija flamenko nūbuolej!). Naktis vēļ pī Šlepīkā. Vegetējam. Paleidzam režīsora Šlepīka draugīm aktīrīm

OSKARS SEIKSTS

DRUSKINĪNKŪS 1998

īstūm nūsluopušys niupat kai pierktyts mašyns. Nūsaveram par breivū (Šlepīks īvad) Paruļska lugu (Liga gul). Šlepīks īdūd 20 lītu da Zarasu. Mes pīpīerkam grūmotu i nūbraucam ar stopīm, koč ī p mīkriešnīm. Unikālu bezcereibys i izmysuma vīta — Viļnis centrs ap staceju. Naktīs kioski, ubogi, naidys mainēituoji, taksīsti. Baileiga vīta, kur vysod grībīs rauduot, bet nazyni par kū. Šlepīks, kas sažāloj bārnis i sorgoj sīvu nu taidu kai mes, sokūt, ka jēj nu muoksls lītu nīkuo nasaprūtēte.

Vaļuks jau kuru reizī teirej sātu nu papeiru (resp. līkūs grūmotu). Muoksla — tuos ir drēbīs, kas palīk piec cylvāka, kod jys aizguojs pa apskaidreibys vaicuojuma celīm sansarā. Pīmierēt juos, dūmojūt, ka apvīlcs īraudzeīs apgaismeību, tys ir taipat, kai sēžūt Budys pozā gāideit satori. Aiz sevis pamastuos grūmotys ir kai vacuo čaula. Nu — kod nakod juos nūder kai tramplīns.

Atpakaļ braucūt, iz šosejīs (12. autobuss da pagrīzīņa iz galīs kombinātu) īzeimom jau piec pusdīņu (ītei mūde lasēt grūmotys veikalā pa stuņdem). Asu pīryucs tū, ka myusu nīvīns navess (trokam palīk — pa vysu dīnu naatbraukt nu Daugavpīļs uz Rēsnī!). Es vēļ natycu Līgā (speiteiba?), ka šudīņ ir nabracuamuo dīna, bet tūlaik stopejam atpakaļ uz Daugpīli. Navess tak navess, juotic vīn ir, koč maņ pa eistam vysu reitu iz mēlīs beja, ka nagrybu iz sātu. Vot i natykom, koč i natycami dizgon.

Vot kaidi var byut poetiskī rudīni!

AUTORA KOMENTARI

Mīkols Korčausks — dzimis Pasvaļā rajonā, dzeivōj Kauņā, Viļņā, sastōdējis daudzys »Poezejīs

pavasarus« 1970.—80. godūs. Poets, rakstējis daudz.

Vlads Brazūns — dzimis Pasvaļā rajonā, dzeivōj Viļņā. Dzejīļu kruojūmi »Zierneķļa stulps« (1986), »Aizrunuot malnū strauimi« (1989), »Aizīmušuos pīdīs« (1992), »Olkonāis līciejums« (1993) i. c.

Renata Šerelīte — dzymuse 1970. godā Kupīška rajonā Šimōņūs, 1994. godā beidz Viļnis universitāti (lītuvīšu vol. i lit.), struodoj »Žvaigždutīs« redakcejā. Pyrmuo grūmotu (novelīs) »Zivs teireišona« (1995).

Juleja Jekentaite — Ozūkite, praktizejūša katuolīte, roksta religīsku dzeju, dzeivōj Druskinīnkūs. Trešuo dzejīļu grūmotu »Zīdputekšņu mygla« (1995).

Aids Marčēns — jaunuoķais lītuvīšu poezejīs »dzeivais klasīks« (1960),

studējis Konservatorejā, struodojīs botanīskajā duorzā. »Okā« (1988), »Engelš« (1991), »Putekli« (1993).

Zīgma Paulausks — jaunū puiss, dzeivōj Viļņā (Žīrmūnu 4—47, t. 733810).

Arns Alīšausks — dzeivōj Šīrvintuos (Šēinaus 13—4, t. 51489).

Rīmīvdīs Stankevičs — 1996. g. »Poezejīs pavasarī« juo »Pīci tukšuma varianti« (»Penki tuštybes variantai«).

Rīčārds Šīleika — dzeivōj Radvīlīškī, jām ir draugs MUTIS. Rīčārds roksta dzejīļus i struodoj pa redakcejom (fotografis).

Tautvīda Marcinkevičūte — dzymuse 1955. godā jūlī Kauņā, beiguse Viļnis universitatu, struodoj Kaunis ekskurseju birojā. Poezejīs kruojūmi: »Dzeiveibys ryugte« (1984), »Taurīda« (1990), »Medaljons« (1992). Tulkoj nu angļu (Dīlanu Tomasu, H. D. Lorensu), kīnīšu, ukraiņu.

Donalds Kajoks — dzimis 1953. godā 13. jūnī Prienūs, Kauņā beidzīs Fizkultūrys īnstitutu, struodoj Mairōņa literatūrys muzejā, »Nemuna« redakcejā. Poezejīs kruojūmi: »Zeme kai vīersyunem« (1980), »Novembra spīgelī« (1985), »Klusejūšuo atbolss« (1988), »Nūgaisūšuo vuška« (1991). Tulkuojīs Š. Bodleru, A. Rembo, O. Milāšu, taipat nu japuoņu, serbu, horvatu volūdōm.

Vītauts Rubavīčs — dzimis 1952. godā Klāpedā, dzeivōj Viļņā. Dzejīļu kruojūmi: »Nūsgādīriejūši vuordī« (1979), »Laika sprīdze« (1981). Poets, kritīks, studējis i tulkuojīs M. Heidegeru, atdzejuoj V. Stīvensu.

Kornelījs Plateļš — dzimis 1951. godā Šauļūs, dzeivōj Druskinīnkūs, dzejīļu kruojūmi: »Vuordī ī dīnys« (1980), »Sāta iz tylda« (1984),

»Vīnkūča čaula« (1990), izlase »Uzrunys upei« (1995).

Vītauts Rudokš — dzimis 1928. godā pī Kupīška, vuicuos Kupīška gimnazejā (1941—47), 1952. beidz Viļnis universitatu, struodoj redakcejuos i īzdevnīceībuos, nu 1962. goda dzejīs konsultānts LRS. Poets, sarakstējis daudz.

Jōns Strelkūns — dzimis 1939. godā pī Vabāļnīku, beidz Vabāļnīku vydškolu, struodoj rajonu laikrokstu redakcejuos (Vabāļnīkūs i Bīržūs), nu 1963. goda dzeivōj Panevežā, struodoj naftys bāzē, niule »Literaturos ir Mena« redakcejā. Poets i kritīkys patriarhs. »Sorkonī cārmūškī« (1966), »Zvona celšōna« (1978), »Novembra kūks« (1985) i cyti.

Sīgīds Geda — dzimis 1943. godā pī Veisīeju, vuicuos Veisīeju vydškolā, 1985. godā beidz Viļnis universitatu (līt. vol. i lit.), struodoj redakcejuos (»Kolba Vīlnīus«), lītuvīšu poezejīs korīfejs, »Pādys« (1966), »Strodš« (1967), »Mīeneša zīdi« (1977) i cyti.

Eugenejs Alīšanka — 1994. godā izīt ūtruo dzejīļu grūmotu »Palnu pīlsāta« (»Peleno mīestās«), kuruos īntelektuali racionalājuos (a la Pols Valerī) arhitektonīskājuos byuvēs (eksaktuos — matematīskuos — dūmuošōny i izgleiteibys īspāids) īsakņem emoceju īntonacejīs i fīnesīs.

Artūrs Vaļōņš — naseņ nu Kaunis puorsaciēļs iz Viļņu. Ar Sorosa stipēndēju studej sociologeju Varšavā. Gaida pyrmuos grūmotys »Gryuts klusums« (»Sunki tyļa«) īzīšonu.

»Sveišī« (»Svetīmī«)
Dāņs Dīrgēla — dzimis 1969. godā Viļņā, 1988. godā beidz Viļnis 9. vydškolu, 1993. g. — Viļnis universitata filologejis fakultetu. 1995. godā pyrmuo grūmotu »Beistamuos kaitys« (»Pavoīngī žēidīmāi«).

Vaļds Gedgouds — dveīņs, kreīļs, audzēj krotonu, dzīms Klāpedā, 1963. godā, studejīs Viļnis muzykys akademējā i universitetā. Natīsuots, žemāits, kas dzeivōj golvypspīlsātā. Pyrmuo grūmotu — »Kapsula« 1994. godā.

Evalds Ignatovīčs — dzīms 1967. godā Ukmergīs rajona Baravīkūs, beidz Ukmergīs 1. vydškolu, Viļnis universitetā studej lītuvīšu volūdu i literatūru, 1985.—1987. dīnej Carskoje Selo.

Arvīds Šlepīks — dzīms 1966. godā 27. janvarī Molētu rajona Vīderīskūs, beidz Viļnis 21. tehnīkumu, dīnej Sempalātīnskā, struodoj ELFā par atslīedznīku, studej konservatorejā teatra fakultetā.

Donats Valančausks — dzīms 1968. godā Viļņā. Nastaigoj iz mītenīm i nasaver televizora (1994). Normalys izgleiteibys nava.

Aleksandrs Šīdlauskis — dzīms Radvīlīška rajona Goedraičūs. Lītuvys tautys muoksls centra vīcedīrektors.

VIKTORS TRŌJANOVSKIS

TREJS
IZSTŌDĪS

Ludzas nūvodpētnīceības muzeja etnografīskajā breivdobas nūdaļā stōv taida kai latgālīšu dzeivōjamō mōja. Eīstīneībā tei ir slovonō keramīka Polīkarpa Vylcāna darbneica ar vysu ceplī. 1977. godā ar muzeja tūreizejō īlggādeīgō direktora Jezuza Tīmōškāna pyulem āka pōrvasta uz šejīmi nu samārā tōļajōm Preiļu rajona Dūbem. Jīmā topīs nu vīns vīn syms mōla meistara darynōjumu, daudzī nu kurīm globōjas arī muzeja krjōjumā.

Izcylajam tautas keramīkam 24. janvarī apyrtātu 105 myuža godī. Šōs pusopolōs jubīlejas sakārā muzejā īkōrtōta pīmīņas izstōde, tamā eksponātī gon saimnīceības traukī, gon vāzes, svečturī un servīzes, gon dīvas naapdadzynōtas vāzes, aplīcynūt izcylō meistara grafīskō roksta daudzveīdeīgūs elementu izkūpteību, bryungonūs un zaļgonūs glazuru tonālītāšu bogōteību.

Tūmār šēi izstōde nu cytom leīdzeīgom īzdevēģī atsaškīr ar kaidu vysāi nūzeīmeīgu momentu. Blokus pōrdesmīt meistara veīdōjumīm apskotamī arī vairōkī jō personeīgūs dokumentu orīgīnālī. Tei ir aplīceiba par Jākubpīļs omotu papyldskūlas absolvīšonu 1940. godā pavasārī ar teīcamom sekmēm, Latvejas Omotnīceības kameras aīcynōjums pīkīrst īrāmēt jō diplomu par zalta medāļas pīškēršonu Parīzes storptautīskajā īzstōdē 1937. godā, šōs kameras diplomī par sudroba, ar bronzas medāļu saīmīšonu 30. godu īzstōdēs, Latvejas PSR un PSRS Mōkslīnīku savīneības bīdra aplīceības, republikas Nūpalnīm bogōtō mōkslas darbnīka diploms, vairōkī gūda rokstī, koleģes Valentīnas Zeīles jām vēļteītōs mōla medāļas.

Muzejā atvārta fonda gleznu īzstōde. Skateitōju vērtējūmam nu šōs vysāi plašōs kolekcejas šūreiz nūdūtī vairōkī, lelōkū tīsu pagōjušajā godsyntā vēļ naatīfrātūs autoru dorbī, kai arī īvārojāmō krīvu mōkslīnīka Alekseja Savrasova (1830—1897) lauku dzeīves aīnovas. Apmaklātōju estetīskū baudējūmu kōpyņoj acej teīkamī SIA »Zete« īzgatavōtī rāmī.

Trešajai īzstōdei »Zemnīku sātās arhīvs« par moto nūderējusi Kārļa Ulmaņa 1935. godā īzteiktō atzīņa: »Nu zemes un zemnīka dorba nōk pyrmāis īrūsnyņōjums, pyrmō dzērkstele, kas vysas myusu saimnīcyskōs un gorēīgōs dzeīves rītīneīšūs īkustynoj nu uztrū kōrteībā«. Tei atainoj Ludzas apriņķa zemes kūpēju dzeivī 19. godsyntā beigōs un 20. godsyntā sōkumā. Gleītī nūformātājōs kvalitatīvajōs fotografējōs radzama gon sīna un mīžu plāušona, labeības vesšona, dzērmonvas, gon lynu apstrōde, bīšu dārna, zemes orōju, gonu un zvejnīku īkdīna, gon dēļu zōgeīšona un kīgeļu taiseīšona. Vōrdu sokūt vysy, ar kū beja jo cīši saisteitas tōlaika cylvāku gaitas. Fotouzjāmumūs paustū saturu leļyskī papyldynojoj tūs godu dorba reikī, sadzeīves pīrkšmatī, drēbes, grōmotas un žurnālī, kai arī dažādī unīkalī dokumentī. Var īpazēitīs ar kaida vītejō gona dorba grōmateņu, kurs 1937. godā beja deivis uz Tukuma apriņķī un tī pa vosoru nūpēļnējīs 200 latus. Tīpat blokus kai kontrasts skotamas arī tryuceības aplīceības un porōdu zeīmes.

ZEMTURS

LATGOLAS NŪVODA
NEDEĻAS LAIKROKSTS

Dybīnōtōjīs — A. Rancāna īzdevnīceība,
posta īndekss — 3053.

Atbīldeīgais redaktors A. Rancāns

Masu īformacejas leīdzekļa registracejas aplīceība Nr. 1609, īznōk nu 1994. goda 30. decembra četras reīzes mēnēsi — pīktīdnōs. Īzdevēja nūreķīnu kōnts Latvejas Unībānkas Preiļu nūdaļā Nr. 468425, kods 310101900. Īzdevēja adrese: A. Upeīša īlā 3—49, Preiļi, LV-5301, tālrunys 8-253-21516. Ī īspīdīkšne, Līvījas Kalvānes datōrsalykums un Solveīgas Sarkānes datōrmakētīšona, īspīsta SIA »Latgales druka« Bazneīcas īlā 28, Rēzekne, LV-4601.

REDKOLEGEJA